

EASTERN REVIEW 2022, T. 11(1)

Wstęp

Niniejsze wydanie czasopisma „Eastern Review” dedykowane jest Jego pomysłodawcy i wieloletniemu Redaktorowi Profesorowi Jerzemu Kmiecickiemu, którego niespożyta energia, kreatywność i zapał badawczy wspierały kolejne pokolenia badaczy przeszłości i teraźniejszości.

Profesor Jerzy Kmiecicki urodził się 9 listopada 1927 r. w Piotrkowie Trybunalskim. Prześięknięty historią Piotrków z pewnością był jedną z inspiracji dla Jego zainteresowań. Do miasta tego wracał jeszcze wielokrotnie, jednak dzieciństwo spędził na wielokulturowych i wieloetnicznych Kresach, a konkretnie w Czortkowie, gdzie Jego ojciec był dowódcą szwadronu kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza. Choć nauczycielka ze szkoły podstawowej twierdziła, że „z tego dziecka nic nie będzie”, to jednak dzieciństwo bardzo rozszerzyło horyzonty Profesora i zaowocowało w przyszłości głębokim zainteresowaniem kulturami zarówno współczesnymi, jak i dawnymi. Matka Profesora była zaś rodowitą gdańszczanką, a związki z tym miastem doprowadziły go do pierwszych badań naukowych, ale i pracy zawodowej (jako inspektor – rzeczoznawca zabytków archeologicznych na obszarze dawnych województw: łódzkiego, bydgoskiego i gdańskiego).

Po wojnie wrócił do rodzinnego Piotrkowa, gdzie zdał maturę. Następnie rozpoczął studia wyższe, początkowo historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim, jednak szybko przeniósł się na Uniwersytet Łódzki na archeologię. Zetknął się tu ze swoim Mistrzem – Profesorem Konradem Jażdżewskim, którego wpływ ukształtował Jego warsztat naukowy i rozwinął jako człowieka. Co ciekawe, Profesor Kmiecicki zawsze mówił o Profesorze Jażdżewskim „Mistrz”, a obecnie tego samego określenia używają w odniesieniu do Profesora Kmiecickiego Jego wychowankowie.

Podczas pobytu w Łodzi Profesor rozwinął się naukowo, co zaowocowało pracą magisterską, a następnie doktorską, ale także zahartował Jego charakter. Z pewnością takie epizody jak noclegi w początkowym okresie studiów

w magazynie Muzeum Etnograficznego wśród czaszek pochodzących z wykopalisk musiały Go wzmocnić i uodpornić na wiele przeciwności losu. Przeciwności tych było sporo, zwłaszcza że zapał badawczy, niczym niegasnący ogień, rzucał Go w różne miejsca zarówno na Wschodzie (Ukraina, Rosja, Białoruś), jak i na Zachodzie (Skandynawia, Niemcy, Hiszpania). Dzięki temu badania i publikacje Profesora stawały się coraz bardziej interdyscyplinarne i trafiały do coraz szerszych kręgów.

To z kolei doprowadziło do rozpoczęcia przez Niego kolejnej bardzo istotnej sfery swojej aktywności – czyli działalności organizacyjnej. Przez wiele lat nieustrudzenie inicjował spotkania, konferencje i wspólne projekty łączące badaczy z całego świata. Warto tu wspomnieć choćby dwa z nich: *Peregrinatio Gothica* oraz *Trade Routes and Pilgrimage Trails as a Factor of Integration*. Zawsze pamiętał jednak o tym, że to młodzi ludzie są przyszłością i nieustająco włączał w swoje działania studentów, a potem także doktorantów. Zawsze wykazywał się takim samym zapałem do pomocy, otwartością i niezwykłą życzliwością, bez względu na to, czy miał pomóc studentowi zagrożonemu relegacją ze studiów, czy też przyjąć na wykopaliska króla Szwecji.

Nic więc dziwnego, że Jego zdolności zostały dostrzeżone i z czasem obejmował coraz ważniejsze funkcje w różnych instytucjach akademickich. Wspomnijmy tu choćby kierowanie katedrami: Archeologii na UŁ, a potem także na UMCS, a także Badań Wschodu na UŁ. Był prodziekanem Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ oraz współzałożycielem i zastępcą dyrektora ds. nauki i współpracy z zagranicą Instytutu Studiów Międzynarodowych UŁ, który w 2000 r. przekształcił się w Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych. Przez ostatnie lata był pracownikiem, a następnie współpracownikiem Katedry Systemów Politycznych UŁ. Równie dostrzeżone zostały Jego dokonania naukowe. W 1992 r. został nominowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w 1997 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Do współpracy zaprosiły Go liczne polskie i zagraniczne gremia naukowe, w tym Polska Akademia Nauk czy Compostela Group of Universities.

Prowadzone przez Niego przez niemal całe życie badania zaowocowały rozlicznymi publikacjami w wielu językach (m.in. angielskim, niemieckim, rosyjskim czy hiszpańskim). W swych badaniach i drukowanych dziełach łączył wątki z zakresu archeologii, historii, antropologii kulturowej, filozofii, socjologii i politologii. Były wśród nich wielokrotnie przez badaczy cytowane artykuły, monografie i podręczniki, które pomagają w rozwijaniu kolejnych pokoleń naukowców. Dlatego też uznaliśmy, że najlepszą formą uczczenia naszego Mistrza będzie właśnie poświęcenie mu niniejszej publikacji.

Marek Olędzki, Michał Klonowski